

FLITSPEILING CORONA RAPPORTAGE

Flitspeiling meting 3 – mei 2020

KVK

Inleiding & onderzoeksverantwoording

Inleiding

De Flitspeiling betreft een continue meting van een beperkt aantal vragen om zicht te krijgen op de impact van de coronacrisis op ondernemers.

De inzichten helpen de overheid in het vervolg van communicatie en beleid. Via de Flitspeiling is het mogelijk snel vragen te stellen aan een groot aantal ondernemers.

Iedere meting kunnen de vragen aangepast worden (bijvoorbeeld op basis van actualiteiten). De Flitspeiling bevat iedere meting maximaal 5 à 6 vragen.

De Flitspeiling is in te vullen door bezoekers van [KVK.nl/corona](https://kvk.nl/corona) en door ondernemers die per nieuwsbrief zijn uitgenodigd (door KVK of andere partijen). De deelnemers van het onderzoek betreft dan ook een specifieke doelgroep met vooral ondernemers die geraakt worden door de coronacrisis. Zij zullen namelijk sneller [KVK.nl/corona](https://kvk.nl/corona) bezoeken. De resultaten van het onderzoek hebben betrekking op deze specifieke doelgroep en gelden niet voor de totale Nederlandse ondernemerspopulatie.

Onderzoeksverantwoording Flitspeiling 3

- Veldwerkperiode: 24 april t/m 30 april
- Netto-respons: n=5.793
- Onderzoeksmethode: online vragenlijst, 8 vragen
- Doelgroep: bezoekers van [KVK.nl/corona](https://kvk.nl/corona) en ontvangers van nieuwsbrieven. In de Flitspeiling zijn ondernemers oververtegenwoordigd die geraakt worden door de coronacrisis. Zij zullen sneller [KVK.nl/corona](https://kvk.nl/corona) bezoeken. Een profiel van de deelnemers is opgenomen in paragraaf 1.4.

Resultaten vorige Flitspeilingen

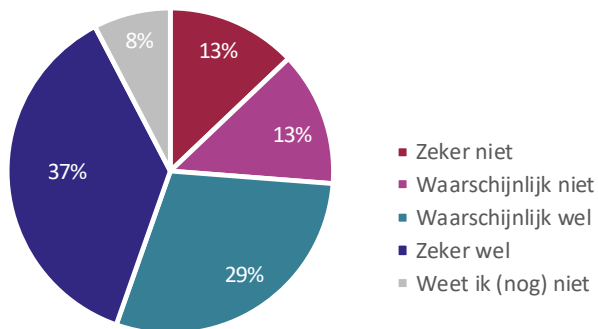
- [Rapportage Flitspeiling 1](#)
- [Rapportage Flitspeiling 2](#)

Leeswijzer

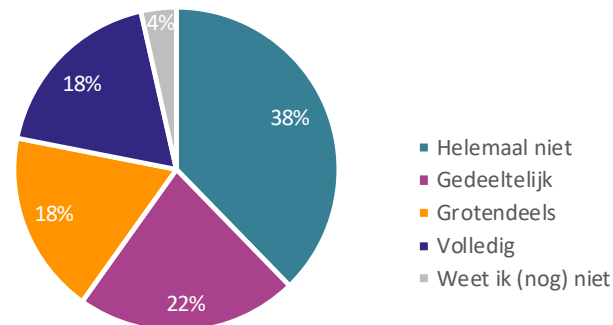
Op de volgende dia wordt een overzicht van alle resultaten op totaalniveau getoond, gevolgd door een samenvatting. De hoofdstukken daarna geven verdere duiding aan de resultaten en tonen daarnaast - waar relevant en waar mogelijk - een verdieping naar bedrijfsgrootte (wzp) en/of sector.

Overzicht resultaten Flitspeiling 3

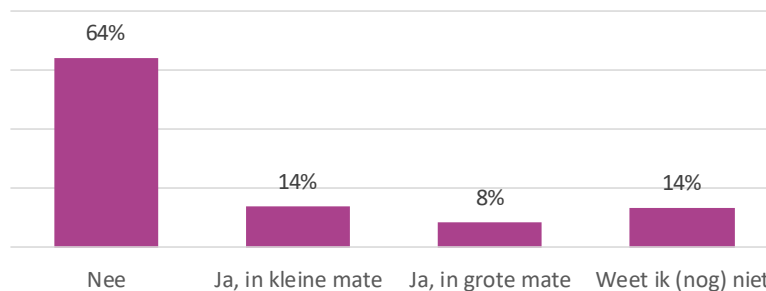
Verwachting (blijven) bestaan bedrijf in 1,5 meter samenleving

In hoeverre bedrijf op dit moment is ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving

Hulp of informatie nodig bij de aanpassingen of voorbereidingen voor de 1,5 meter samenleving

Overzicht resultaten Flitspeiling 3
Basis: alle deelnemers aan Flitspeiling 3 (n=5.793)

Een duiding van de inzichten en een verdieping naar bedrijfsgrootte en sector (waar relevant) is te vinden in het vervolg van het rapport.

Samenvatting

Deze pagina geeft een samenvatting van de resultaten van Flitspeiling 3. De Flitspeiling is ingevuld door bezoekers van [KVK.nl/corona](https://www.kvk.nl/corona) en door ontvangers van nieuwsbrieven. Hiermee zijn ondernemers oververtegenwoordigd die geraakt worden door de coronacrisis. De resultaten van het onderzoek hebben betrekking op deze specifieke doelgroep en gelden niet voor de totale Nederlandse ondernemerspopulatie.

Het merendeel van ondernemers verwacht te kunnen (blijven) bestaan in een 1,5 meter samenleving; verwachtingen het laagst in de horeca en persoonlijke dienstverlening

Op totaalniveau geeft ruim twee derde aan te verwachten (zeker of waarschijnlijk) *wel* te kunnen blijven bestaan in een 1,5 meter samenleving. Echter, circa een kwart geeft aan dat dat (zeker of waarschijnlijk) *niet* kan. Bijna 1 op de 10 geeft aan het (nog) niet te weten.

In de horeca en persoonlijke dienstverlening zijn de verwachtingen het meest negatief; circa 6 op de 10 ondernemers verwacht niet te kunnen blijven bestaan in een 1,5 meter samenleving. In de gezondheid en cultuur, sport en recreatie geldt dit voor circa 4 op de 10 ondernemers. In de overige sectoren zijn de verwachtingen juist relatief positief; bijvoorbeeld in detailhandel verwacht bijna driekwart te kunnen bestaan in een 1,5 meter samenleving.

Circa 4 op de 10 ondernemers geeft aan volledig of grotendeels te zijn ingericht of aangepast op de 1,5 meter samenleving

Ongeveer 2 op de 10 ondernemers geeft aan *gedeeltelijk* te zijn aangepast en 4 op de 10 van alle ondernemers geeft aan *helemaal niet* te zijn ingericht of aangepast op de 1,5 meter samenleving.

Binnen horeca, persoonlijke dienstverlening en cultuur, sport en recreatie is dat aandeel hoger; circa 6 op de 10 ondernemers geeft aan *niet* te zijn aangepast of ingericht op de 1,5 meter samenleving. Uit toelichting blijkt dat dat onder andere te maken heeft met (verplichte) sluiting van het bedrijf, afwachting van het protocol of de onmogelijkheid om in alle ruimtes (zoals de keuken) de 1,5 meter afstand te kunnen hanteren.

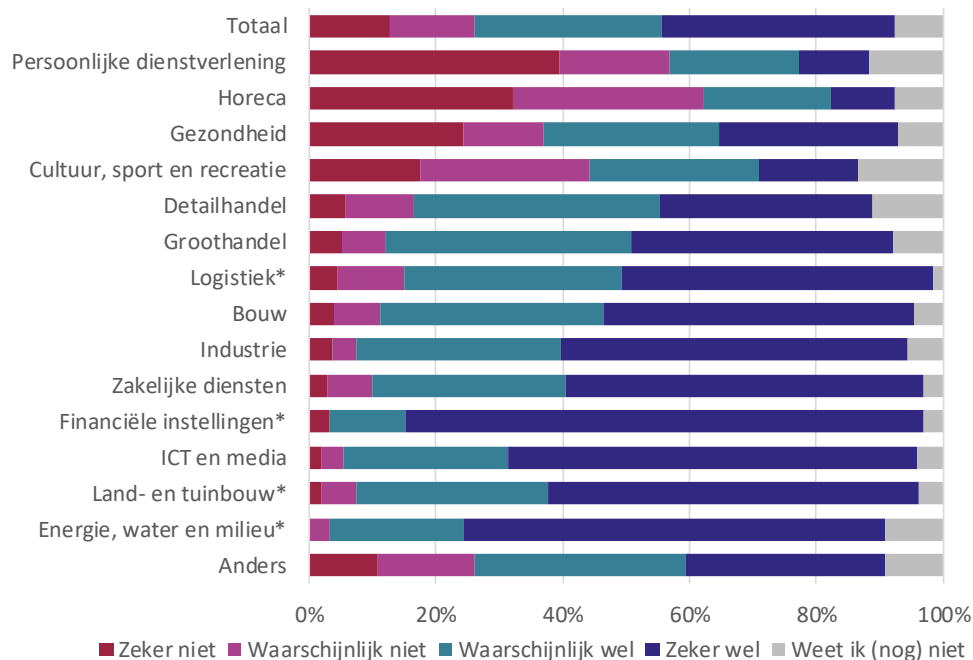
Circa 2 op de 10 ondernemers geeft aan hulp of informatie nodig te hebben over aanpassingen of voorbereidingen die nodig zijn om het bedrijf klaar te stomen voor de 1,5 meter samenleving

Dat aandeel is hoger binnen horeca en persoonlijke dienstverlening, namelijk 4 op de 10. Het soort hulp of informatie dat gewenst is, ligt zeer uiteen. Enkele terugkerende thema's zijn meer (branchespecifieke) richtlijnen over wat moet en mag, en praktische hulp zoals voorbeelden, controles en checklists met betrekking tot aanpassingen op een 1,5 meter samenleving. Ruim twee derde van alle ondernemers geeft aan geen hulp of informatie nodig te hebben; dat zijn relatief vaker zzp'ers. Circa 14% weet het (nog) niet.

1.1 BESTAAN IN 1,5 METER SAMENLEVING

Circa twee derde van de ondernemers verwacht te kunnen (blijven) bestaan in een 1,5 meter samenleving

In hoeverre verwacht je dat jouw bedrijf kan (blijven) bestaan in een 1,5 meter samenleving?

Er wordt gesproken over een '1,5 meter samenleving'. Oftewel een samenleving waar we – op anderhalve meter van elkaar – de maatschappij en economie toch (beperkt) kunnen laten functioneren. In hoeverre verwacht je dat jouw bedrijf kan (blijven) bestaan in een 1,5 meter samenleving?

Basis: alle deelnemers aan Flitspeiling 3 (n=5.793)

- Op totaalniveau geeft ruim twee derde aan te verwachten (zeker of waarschijnlijk) *wel* te kunnen blijven bestaan in een 1,5 meter samenleving. Echter, circa een kwart geeft aan dat dat (zeker of waarschijnlijk) *niet* kan. Bijna 1 op de 10 geeft aan het (nog) niet te weten.
  - De verwachting hierover is erg afhankelijk van de sector waarin het bedrijf actief is. In de horeca en persoonlijke dienstverlening zijn deze verwachtingen het meest negatief; circa 6 op de 10 ondernemers verwacht niet te kunnen blijven bestaan in een 1,5 meter samenleving. In de gezondheid en cultuur, sport en recreatie geldt dit voor circa 4 op de 10 ondernemers. In de overige sectoren zijn de verwachtingen juist relatief positief; bijvoorbeeld in detailhandel verwacht bijna driekwart te kunnen (blijven) bestaan in een 1,5 meter samenleving.
  - Er zijn geen verschillen in antwoorden waargenomen gebaseerd op bedrijfsgrootte, provincie of leeftijd van de onderneming.
  - Zie volgende dia voor een greep uit de gegeven toelichting bij de antwoordkeuze.
- * *Indicatief in verband met een laag aantal onderliggende waarnemingen (n<75).*

Toelichting bij verwachting over bestaan in 1,5 meter samenleving

Hieronder een greep uit de gegeven toelichting bij de vraag of men verwacht met het bedrijf te kunnen (blijven) bestaan in een 1,5 meter samenleving:

Indien antwoord is '(waarschijnlijk/zeker) wel'

- Ik kan vrijwel alles online afhandelen.
- Ik werk vooral buiten.
- Ik werk alleen.
- Wel met een totaal ander verdienmodel: online. Van alleen lessen in de studio kan ik dan niet meer rondkomen. (Zakelijke diensten)
- Ons probleem is niet direct, wij leveren aan winkels, de vraag is of die kunnen blijven bestaan. (Groothandel)
- Niet alle onderdelen van mijn bedrijf kunnen dan doorgang vinden, maar een deel wel. (Gezondheid)
- Met genoeg bescherming wel, geen 1,5 m afstand. (Persoonlijke dienstverlening)
- Ik werk altijd al thuis achter computer, dus 1,5 m geen probleem. Maar desondanks omzetsdaling. (Zakelijke diensten)
- Ik ben kapper. Het kan, maar dan wel met mondkapjes en handschoenen.

Indien antwoord is '(waarschijnlijk/zeker) niet'

- Ik geef creatieve workshops en op afstand begeleiden haalt de beleving voor een groot deel weg. (Cultuur, sport en recreatie)
- We hebben horeca, met een klein keukenoppervlakte en kleine toiletruimtes. (Horeca)
- 1,5 meter op grote evenementen zal helaas niet reëel zijn. (Cultuur, sport en recreatie)
- Het is praktisch wel uitvoerbaar, maar financieel niet kostendekkend. (Cultuur, sport en recreatie)
- Mijn eigen ruimte is te klein, en huren is te duur. (Gezondheid)
- Onze winkelruimte is te klein om meer dan 1 klant per keer in de winkel te hebben. Dat is wel erg weinig. (Detailhandel)
- Bij fysiotherapie kan niet alles op 1,5 meter afstand. Er zijn ook dingen die echt fysiek moeten. (Gezondheid)
- Ik heb een contactberoep. (Persoonlijke dienstverlening)

Indien antwoord is 'Weet ik (nog) niet'

- Door corona zijn al mijn opdrachten weggevallen. Die 1,5 meter doet daar niet toe. (Zakelijke diensten)
- Ik wacht op richtlijnen van de overheid.
- Is afhankelijk van de overlevingskansen van mijn klanten.

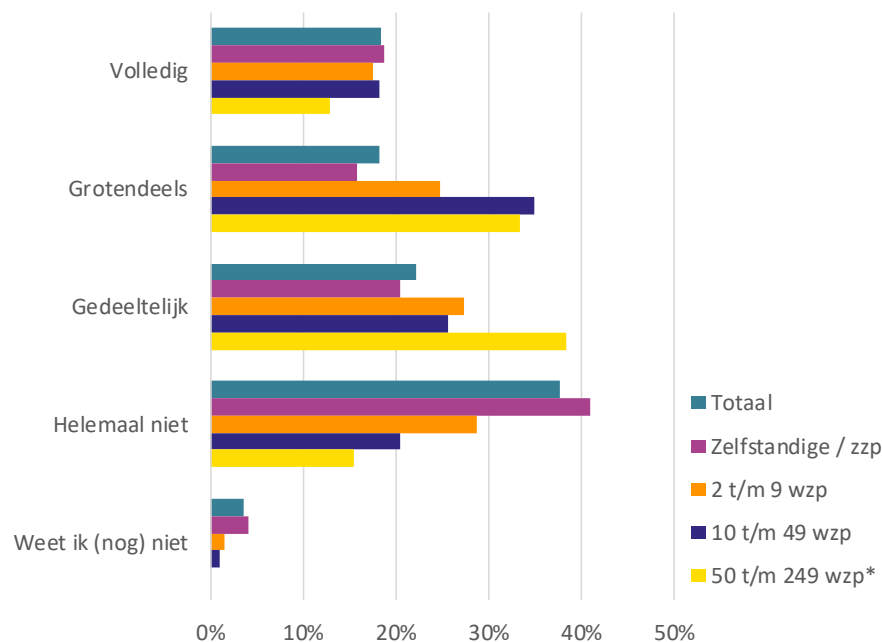
In hoeverre verwacht je dat jouw bedrijf kan (blijven) bestaan in een 1,5 meter samenleving? Kun je een toelichting geven?

1.2 INGERICHT OF AANGEPAST OP 1,5 METER SAMENLEVING

Circa 4 op de 10 ondernemers geeft aan volledig of grotendeels te zijn ingericht of aangepast op de 1,5 meter samenleving

In hoeverre heb je jouw bedrijf op dit moment al ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving?

- Bijna 2 op de 10 ondernemers geeft aan het bedrijf *volledig* te hebben aangepast en nog eens 2 op de 10 geeft aan dat het bedrijf *grotendeels* al is ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving. Voor dat laatste geldt dat bedrijven met 10 of meer werkzame personen vaker aangeven *grotendeels* te zijn aangepast dan micro mkb'ers en zzp'ers.
  - Bijna 4 op de 10 ondernemers geeft aan het bedrijf op dit moment nog *helemaal niet* te hebben ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving. Dat zijn relatief vaak zzp'ers of kleinere bedrijven. Zzp'ers geven in hun toelichting aan dat aanpassingen niet nodig zijn omdat ze al vanuit huis werken, werkzaamheden online kunnen uitvoeren of aanpassingen niet nodig zijn omdat ze alleen werken.
  - Daarnaast geven ondernemers uit de horeca, persoonlijke dienstverlening en cultuur, sport en recreatie relatief vaker aan dat ze *helemaal niet* zijn ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving (circa 6 op de 10).
  - Zie volgende dia voor een greep uit de gegeven toelichting bij de antwoordkeuze.
  - Er zijn geen verschillen in antwoorden waargenomen gebaseerd op provincie of leeftijd van de onderneming.
- * *Indicatief in verband met een laag aantal onderliggende waarnemingen (n<75).*

In hoeverre heb je jouw bedrijf op dit moment al ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving?
Basis: alle deelnemers aan Flitspeiling 3 (n=5.793)

Toelichting bij mate waarin men is ingericht of aangepast op 1,5 meter samenleving

Hieronder een greep uit de gegeven toelichting bij de vraag in hoeverre men is ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving:

Indien antwoord is 'grotendeels' of 'volledig'

- Mijn bedrijf had geen aanpassingen nodig (bijvoorbeeld webshop, werk alleen, thuishkantoor).
- De tafels van het terras staan altijd al 1,5 meter uit elkaar.
- Ik ontvang geen cliënten in mijn praktijk.
- Bied momenteel alleen nog online sessies aan, geen fysieke.
- De laatste 2 weken flink verbouwd. Wel een forse investering gedaan, maar we kunnen in principe net zo veel klanten helpen als voorheen zonder regels te breken.
- Ik doe veel digitaal.
- Het middels de digitale mogelijkheden werken is nog in opbouw.
- Het kost enorm veel tijd om je hele bedrijf om te gooien naar online. Website bouwen, de technische kant, marketing...
- Ik doe alles op afspraak.
- We werken met persoonlijke beschermingsmiddelen.

Indien antwoord is 'gedeeltelijk'

- Benodigheden zijn besteld.
- Ik wacht nog op plexiglas.
- Ben er mee bezig.
- We zijn druk aan het meten en schuiven en passen met onze tafeltjes, de gemeente werkt waarschijnlijk mee voor uitbreiding terrassen. We zijn nu bezig om online lessen en workshop te ontwerpen.

Indien antwoord is 'helemaal niet'

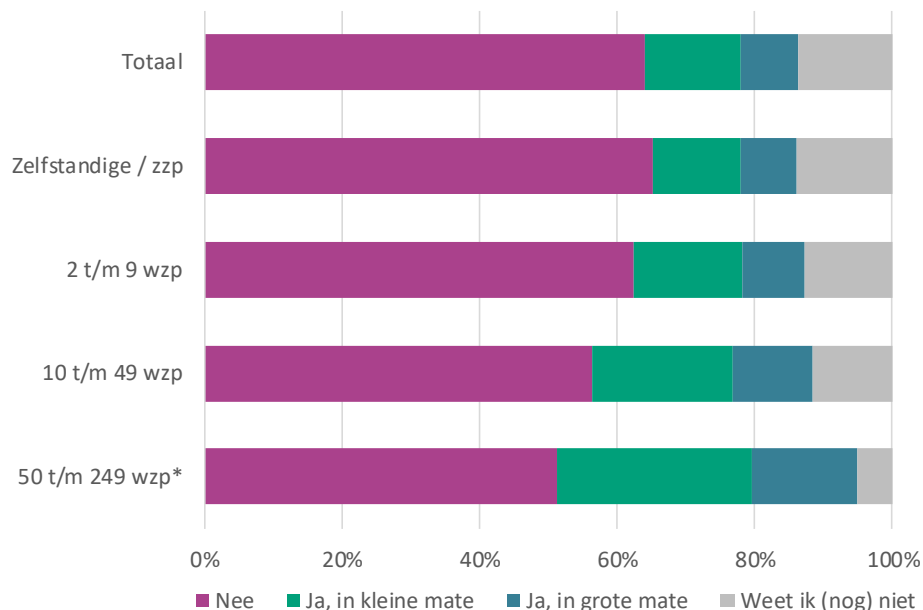
- Bedrijf is (verplicht) gesloten.
- Alle activiteiten liggen stil.
- Niet nodig. Ik werk al jaren vooral vanuit mijn thuishkantoor. (zzp)
- Zonder fysiek contact kan ik mijn werk niet doen.
- Dat ga ik doen als ik weer les mag geven. Het zijn kleine veranderingen voor mij, kan ik in een korte tijd wel even doen.
- Wil nog geen kosten maken voordat ik weet wat het protocol is.
- Ik ga waarschijnlijk failliet voor het zover is.
- Omdat het nauwelijks mogelijk is.
- Kleine bedrijfsruimte voor bereiding. Niet mogelijk te werken met 1.5 m afstand. (Horeca)

In hoeverre heb je jouw bedrijf op dit moment al ingericht of aangepast aan de 1,5 meter samenleving? Kun je een toelichting geven?

1.3 HULP BIJ AANPASSINGEN 1,5 METER SAMENLEVING

Hulp of informatie over aanpassingen aan 1,5 meter vooral wenselijk bij grotere bedrijven en ondernemers uit de horeca en persoonlijke dienstverlening

Heb je hulp of informatie nodig bij de aanpassingen of voorbereidingen die nodig zijn om met je bedrijf klaar te zijn voor de 1,5 meter samenleving?

- Op totaalniveau geeft twee derde van de ondernemers aan geen hulp of informatie nodig te hebben bij de aanpassingen of voorbereidingen voor de 1,5 meter samenleving. Circa 2 op de 10 ondernemers geeft aan wél hulp of informatie te kunnen gebruiken en 14% weet het (nog) niet.
- Zzp'ers geven relatief minder vaak aan (in kleine of grote mate) hulp of informatie nodig te hebben, ten opzichte van bedrijven met 2 t/m 9 werkzame personen en 10 t/m 49 werkzame personen. Ook hier geven zzp'ers regelmatig aan dat hulp niet nodig is omdat ze vanuit huis werken of alleen werken.
- Het zijn met name ondernemers uit horeca en persoonlijke dienstverlening die aangeven hulp of informatie nodig te hebben (circa 4 op de 10).
- Er zijn geen verschillen in antwoorden waargenomen gebaseerd op provincie of leeftijd van de onderneming.
- Zie volgende dia voor een greep uit de gegeven toelichting indien men aangeeft hulp of informatie nodig te hebben.

* *Indicatief in verband met een laag aantal onderliggende waarnemingen (n<75).*

Heb je hulp of informatie nodig bij de aanpassingen of voorbereidingen die nodig zijn om met je bedrijf klaar te zijn voor de 1,5 meter samenleving?

Basis: alle deelnemers aan Flitspeiling 3 (n=5.793)

Toelichting indien men hulp of informatie nodig heeft

Hieronder een greep uit de gegeven toelichting indien men aangeeft in grote of kleine mate hulp of informatie nodig te hebben bij aanpassingen of voorbereidingen voor de 1,5 meter samenleving.

Richtlijnen

- Ik heb richtlijnen nodig van wat mag en/of niet mag.
- Ik wacht op richtlijnen en het protocol van overkoepelende organisaties voor de beste aanpassingen.
- Ik weet nu nog niet wat er straks wel en niet mag. En niemand weet of dit een blijvende verandering is of dat we over twee jaar weer leven als in 2019.
- Iets meer richtlijnen specifiek voor mijn branche.
- Er moet van bovenaf duidelijkheid komen over hoe wij weer 'veilig' kunnen werken.
- Duidelijke richtlijnen en voorbeelden kunnen helpen.

Online ondernemen

- Ben bezig digitaal bij te leren en huur hiervoor expertise in.
- Technische aspecten van online ondernemen.

Praktische hulp

- Het zou prettig zijn om een checklist te hebben waar het beste op gelet kan worden om besmettingen te voorkomen. Zeker op het gebied van hoe zaken duidelijk af te bakenen voor bezoekers en personeel.
- Graag een controle van derden of ik het goed heb in gericht. (Horeca)
- Een overzicht aan oplossingen waaruit je kunt lenen zou mooi zijn.
- Op dit moment als back up om te kijken of ik niets ben vergeten.
- Ik zoek die hulp in de vorm van ideeën van collega's voor alternatieven voor mijn opdrachten.

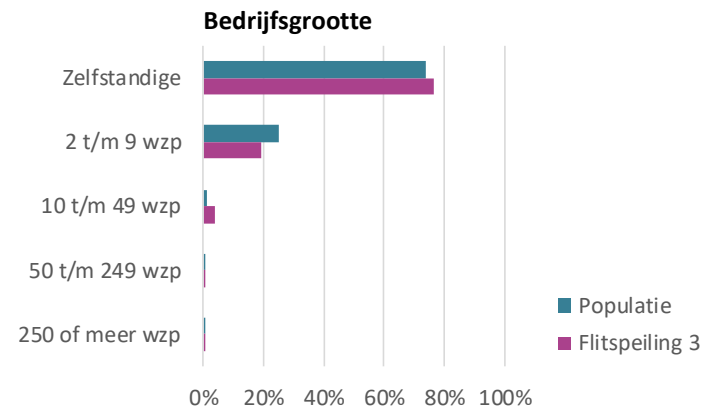
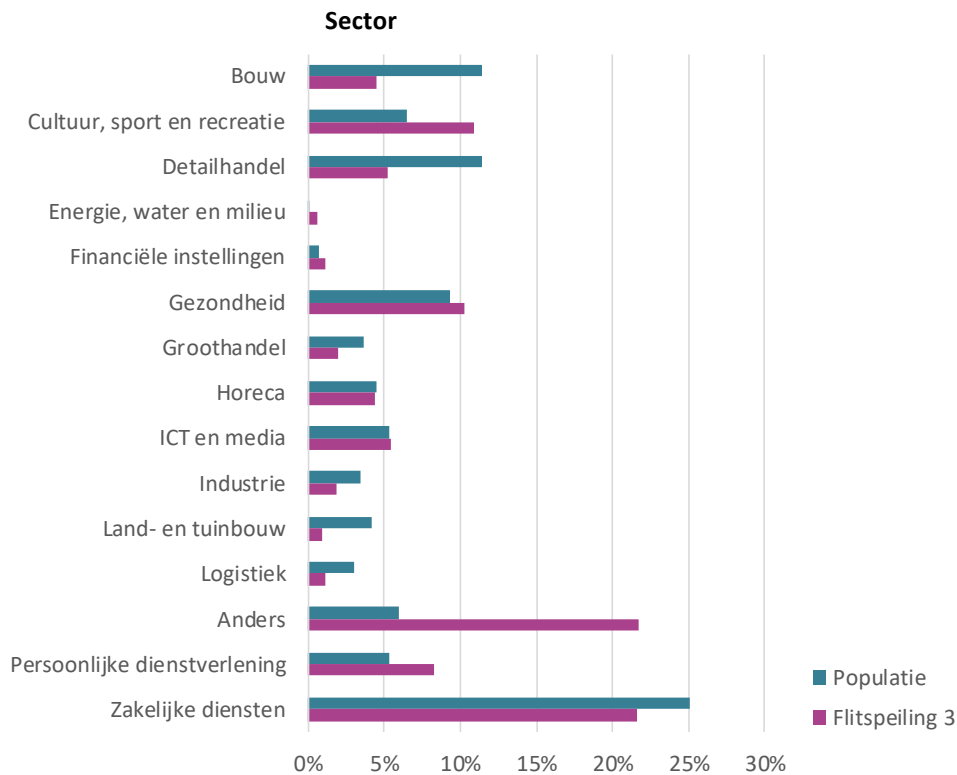
Overig

- Het verdienmodel kan nog een beetje gefinetuned worden.
- Soms kunnen mondkapjes en handschoenen wenselijk zijn, maar hoe komen we daar aan? (Gezondheid)
- Hoe krijgen we de klanten zover dat zij over willen stappen naar online intervisie?
- Dit is voor mij sterk afhankelijk van hoe grote bedrijven dit organiseren in hun kantoor tuinen. (ICT en media)

Heb je hulp of informatie nodig bij de aanpassingen of voorbereidingen die nodig zijn om met je bedrijf klaar te zijn voor de 1,5 meter samenleving? Kun je een toelichting geven?

1.4 PROFIEL

Profiel deelnemers Flitspeiling 3

- In vergelijking tot de Nederlandse ondernemerspopulatie bevat deze Flitspeiling in verhouding meer ondernemers uit de persoonlijke dienstverlening en cultuur, sport en recreatie en minder ondernemers uit de bouw, detailhandel en zakelijke diensten.
- Gezien de doelgroep van deze peiling is het aannemelijk dat er een oververtegenwoordiging is van ondernemers die geraakt worden door de coronacrisis. De sectorverdeling bevestigt dit beeld.
- De groep 'Anders' is in de Flitspeiling relatief groot, dit komt doordat ondernemers niet goed weten in welke sector ze vallen.

In welke sector is jouw bedrijf actief? Wat is het aantal werkzame personen binnen jouw bedrijf?
 Basis: alle deelnemers aan Flitspeiling 3 (n=5.793)

Colofon

Uitgever | Kamer van Koophandel®
Mei 2020

KVK, Utrecht, mei 2020

Bronvermelding is verplicht. Verveelvoudiging voor eigen of intern gebruik is toegestaan.

Contact | pers@kvk.nl

Kijk voor meer informatie op:

[KVK.nl/corona](https://www.kvk.nl/corona)